

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

02 лютого 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 291/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі:

головуючого – Козьякова С.Ю.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Патрюка М.В., Устименко В.Є., Шиловой Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши дисциплінарну справу стосовно судді Голосіївського районного суду міста Києва Новака Андрія Васильовича, за зверненням уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на здійснення тимчасової адміністрації у публічному акціонерному товаристві «Всеукраїнський акціонерний банк» Славкіної Марини Анатоліївни,

встановила:

У березні 2015 року від уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на здійснення тимчасової адміністрації у публічному акціонерному товаристві «Всеукраїнський акціонерний банк» (далі – ПАТ «ВіЕйБі Банк») Славкіної М.А. на адресу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – Комісія) надійшла скарга щодо поведінки судді Голосіївського районного суду міста Києва Новака А.В., яка може мати наслідком притягнення його до дисциплінарної відповідальності.

Заявник зазначає, що суддею не вжито заходів щодо розгляду у встановлений законом строк цивільної справи № 752/3112/15-ц (провадження № 2/752/2767/15) за позовом ПАТ «ВіЕйБі Банк» до ОСОБА_1 про визнання договору купівлі-продажу квартири нікчемним.

Так, Славкіна М.А. указує, що суддя Новак А.В. у порушення вимог статей 122, 129, 156, 157 ЦПК України щодо розумного строку розгляду справи ухвалою від 3 березня 2015 року відкрив провадження в справі та призначив її розгляд на 18 червня 2015 року, тобто більше ніж через 3 місяці. Такі дії судді

можуть призвести до втрати неплатоспроможним банком активів, що в свою чергу призведе до порушення інтересів вкладників.

Із урахуванням викладених обставин, заявник ставить перед Комісією питання про притягнення судді Новака А.В. до дисциплінарної відповідальності.

28 березня 2015 року набрав чинності Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд» (далі – Закон), яким Закон України «Про судоустрій і статус суддів» викладено у новій редакції. Відповідно до пункту 8 розділу II цього Закону «Прикінцеві та перехідні положення», розгляд заяв і скарг поданих, а дисциплінарних проваджень щодо суддів розпочатих до набрання ним чинності здійснюється відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції від 7 липня 2010 року № 2453-VI.

Відповідно до статті 86 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» членом Комісії Весельською Т.Ф. проведено перевірку даних про наявність підстав для відкриття дисциплінарної справи та притягнення судді Новака А.В. до дисциплінарної відповідальності, за результатами якої складено висновок з викладенням виявлених фактів та обставин.

На підставі висновку рішенням Комісії від 22 грудня 2015 року № 3889/дп-15 стосовно судді Новака А.В. відкрито дисциплінарну справу.

Заслухавши доповідача Весельську Т.Ф., пояснення судді Новака А.В., дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Комісія дійшла висновку про необхідність припинення дисциплінарного провадження у справі з таких підстав.

Встановлено, що позовну заяву ПАТ «ВіЕйБі Банк» до ОСОБА_1 про визнання договору купівлі-продажу квартири нікчемним, яка надійшла до Голосіївського районного суду міста Києва, було передано у провадження судді Новака А.В. 3 березня 2015 року відповідно до вимог статті 11-1 ЦПК України.

Ухвалою суду від 3 березня 2015 року відкрито провадження у справі та призначено її до судового розгляду на 18 червня 2015 року.

Ухвалою суду від 3 березня 2015 року в порядку забезпечення позову накладено арешт на квартиру АДРЕСА_1 у місті Києві, що належить на праві власності відповідачеві.

Рішенням Голосіївського районного суду міста Києва від 3 грудня 2015 року в задоволенні позову відмовлено.

У письмових поясненнях суддя Новак А.В. зазначив, що тривалий розгляд даної справи викликаний нерівномірним розподілом справ у суді, великою кількістю цивільних та адміністративних справ, які перебували в його провадженні, що фізично унеможлиблювало розгляд справи у розумні строки.

Крім того, суддя вказав, що в період з 2 червня до 12 червня 2015 року він проходив підготовку в Національній школі суддів України, що також впливає на строки розгляду справ.

Вважає, що своїми діями не порушував процесуальних прав заявника, а факти, викладені у скарзі, не відповідають дійсним обставинам справи.

На засіданні Комісії суддя Новак А.В. дав аналогічні пояснення, а також зазначив, що в його провадженні перебуває значна кількість справ, щоденно до розгляду у порядку черговості ним призначається не менше 10 справ, на підтвердження чого надав копію журналу судових засідань за березень-червень 2015 року та довідку про показники його роботи за період із 01 січня до 01 грудня 2015 року.

Статтею 157 ЦПК України передбачено, що суд розглядає справи протягом розумного строку, але не більше двох місяців з дня відкриття провадження у справі, а справи про поновлення на роботі, про стягнення аліментів - одного місяця.

Критерії оцінювання розумності строку розгляду справи є спільними для всіх категорій справ, це – складність справи, поведінка заявника та поведінка органів державної влади (насамперед суду). Відповідальність держави за затягування провадження у справі, як правило, настає в разі нерегулярного призначення судових засідань, призначення судових засідань з великими інтервалами, затягування при переданні або пересиланні справи з одного суду в інший, невжиття судом заходів для дисциплінування сторін у справі, свідків, експертів, повторного направлення справи на додаткове розслідування чи новий судовий розгляд. Усі ці обставини судам слід враховувати при розгляді кожної справи, оскільки перевищення розумних строків розгляду справ становить порушення прав, гарантованих пунктом першим статті 6 Конвенції «Про захист прав людини та основоположних свобод», яка гарантує кожній фізичній або юридичній особі право на розгляд судом упродовж розумного строку цивільної, кримінальної, адміністративної або господарської справи, а також справи про адміністративне правопорушення, в якій вона є стороною.

Невжиття суддею заходів щодо розгляду справи протягом строку, встановленого законом, є підставою дисциплінарної відповідальності судді відповідно до пункту 2 частини першої статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Згідно з частиною третьою статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», якщо Вищою кваліфікаційною комісією України прийнято рішення про відсутність підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, Комісія припиняє дисциплінарне провадження та повідомляє про це заінтересованих осіб.

У ході розгляду дисциплінарної справи стосовно судді Голосіївського районного суду міста Києва Новака А.В., аналізу зібраних матеріалів та наданих суддею пояснень Комісія встановила, що розгляд цивільної справи у розумні строки не відбувся через обставини, наведені вище, а тому не знаходить підстав для притягнення його до дисциплінарної відповідальності.

Керуючись статтями 83-87, 91, 97 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Комісія

вирішила:

Дисциплінарне провадження стосовно судді Голосіївського районного суду міста Києва Новака Андрія Васильовича за зверненням уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на здійснення тимчасової адміністрації у публічному акціонерному товаристві «Всеукраїнський акціонерний банк» Славкіної Марини Анатоліївни припинити.

Рішення Комісії може бути оскаржене до суду в порядку, передбаченому процесуальним законом.

Головуючий

С.Ю. Козьяков

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

М.В. Патрюк

В.Є. Устименко

Т.С. Шилова

С.О. Щотка

ОКРЕМА ДУМКА

**члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України
Весельської Т.Ф. стосовно рішення Вищої кваліфікаційної комісії
суддів України у дисциплінарній справі за зверненням уповноваженої
особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на здійснення тимчасової
адміністрації у публічному акціонерному товаристві «Всеукраїнський
акціонерний банк» Славкіної Марини Анатоліївни стосовно поведінки
судді Голосіївського районного суду міста Києва Новака Андрія
Васильовича (дисциплінарне провадження № 8вк-2009/15)**

Вища кваліфікаційна комісія суддів України (далі – Комісія) прийняла рішення від 2 лютого 2016 року № 291/дп-16 про припинення дисциплінарного провадження стосовно судді Голосіївського районного суду міста Києва Новака А.В. за зверненням уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на здійснення тимчасової адміністрації у публічному акціонерному товаристві «Всеукраїнський акціонерний банк» (далі – ПАТ «ВіЕйБі Банк») Славкіної М.А. у зв'язку з відсутністю підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Відповідно до частини сьомої статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 7 липня 2010 року № 2453-VI) вважаю за доцільне висловити окрему думку стосовно вказаного рішення.

Зокрема, за наслідками проведеної перевірки встановлено наявність дисциплінарного проступку у діях судді Новака А.В., у зв'язку з чим складено висновок з пропозицією відкрити дисциплінарну справу. Рішенням Комісії від 22 грудня 2015 року № 3889/дп-15 стосовно цього судді відкрито дисциплінарну справу.

Так, під час перевірки встановлено, що позовну заяву ПАТ «ВіЕйБі Банк» до ОСОБА_1 про визнання договору купівлі-продажу квартири нікчемним, яка надійшла до Голосіївського районного суду міста Києва, було передано у провадження судді Новака А.В. 3 березня 2015 року відповідно до вимог статті 11-1 ЦПК України.

Ухвалою судді від 3 березня 2015 року відкрито провадження у справі та призначено її до судового розгляду на 18 червня 2015 року.

Крім того, ухвалою судді від 3 березня 2015 року в порядку забезпечення позову накладено арешт на квартиру АДРЕСА_1 у місті Києві, що належить на праві власності відповідачеві.

Рішенням Голосіївського районного суду міста Києва від 3 грудня 2015 року в задоволенні позову відмовлено.

Згідно з правилами статей 129, 130 ЦПК України, попереднє судове засідання повинно бути призначено і проведено протягом десяти днів. Попереднє судове засідання проводиться суддею за участю сторін та інших

осіб, які беруть участь у справі, з метою з'ясування можливості врегулювання спору до судового розгляду або забезпечення правильного та швидкого вирішення справи. Відкладення попереднього засідання допускається один раз. Однак попереднє судове засідання не є обов'язковим і питання про необхідність його проведення вирішується суддею під час відкриття провадження у справі.

Відповідно до статті 156 ЦПК України, після закінчення підготовки справи до судового розгляду суддя постановляє ухвалу, в якій зазначає, які підготовчі дії ним проведені, і встановлює дату розгляду справи. Справа має бути призначена до розгляду не пізніше семи днів після закінчення дій підготовки до судового розгляду.

Однак зазначених вимог закону суддею не дотримано. Провадження у справі відкрито ухвалою від 3 березня 2015 року без визнання необхідним проведення попереднього судового засідання та призначено справу до розгляду на 18 червня 2015 року, тобто більше ніж через три місяці з моменту відкриття провадження в справі.

Відповідно до статті 157 ЦПК України, суд розглядає справи протягом розумного строку, але не більше двох місяців з дня відкриття провадження у справі, а справи про поновлення на роботі, про стягнення аліментів – одного місяця.

Критерії оцінювання розумності строку розгляду справи є спільними для всіх категорій справ – це складність справи, поведінка заявника та поведінка органів державної влади (насамперед суду). Відповідальність держави за затягування провадження у справі, як правило, настає в разі нерегулярного призначення судових засідань, призначення судових засідань з великими інтервалами, затягування при переданні або пересиланні справи з одного суду в інший, невжиття судом заходів для дисциплінування сторін у справі, свідків, експертів, повторного направлення справи на додаткове розслідування чи новий судовий розгляд. Усі ці обставини, на які неодноразово звертав увагу Європейський суд з прав людини під час розгляду справ громадян України проти України, судам слід враховувати при розгляді кожної справи, оскільки перевищення розумних строків розгляду справ становить порушення прав, гарантованих пунктом першим статті 6 Конвенції «Про захист прав людини та основоположних свобод», яка гарантує кожній фізичній або юридичній особі право на розгляд судом упродовж розумного строку цивільної, кримінальної, адміністративної або господарської справи, а також справи про адміністративне правопорушення, в якій вона є стороною.

Крім того, стаття 169 ЦПК України передбачає право суду відкласти розгляд справи, зокрема у разі неявки однієї зі сторін, однак в межах строків, встановлених статтею 157 цього Кодексу.

Призначення справи до розгляду більш ніж через 3 місяці з підстав наявності в провадженні судді великої кількості справ свідчить про недостатній рівень організації роботи судді.

Загадом указана цивільна справа перебувала в провадженні судді Новака А.В. із 3 березня до 3 грудня 2015 року (9 місяців).

У письмових поясненнях суддя Новак А.В. зазначив, що тривалий розгляд даної справи викликаний нерівномірним розподілом справ у суді, великою кількістю цивільних та адміністративних справ, які перебували в його провадженні, що фізично унеможлиблювало розгляд справи у розумні строки.

Крім того, суддя вказав, що в період з 2 червня до 12 червня 2015 року він проходив підготовку в Національній школі суддів України, що також вплинуло на строки розгляду справ.

Новак А.В. зауважив, що своїми діями не порушував процесуальних прав заявника, а факти, викладені у скарзі, не відповідають дійсним обставинам справи.

Втім, неодноразові вимоги Комісії про необхідність надати, крім письмових пояснень, ще й додаткові матеріали, зокрема: повну довідку про рух справи із зазначенням причин відкладення або оголошення перерв; копії всіх ухвалених у справі судових рішень; копії журналу і технічного запису судових засідань; довідку про навантаження та якісні показники роботи судді за 2015 рік; характеристику – суддя Новак А.В. проігнорував та обмежився лише письмовими поясненнями, до яких додав копії ухвал та власноруч підписані довідки про кількість розглянутих у 2014-2015 роках справ. Так, у довідці про кількість розглянутих у 2015 році справ суддя зазначив, що розглянув 612 цивільних справ, 46 адміністративних справ і 200 справ про адміністративні правопорушення.

Під час розгляду дисциплінарної справи на засіданні Комісії суддя Новак А.В. надав аналогічні пояснення, а також зазначив, що в його провадженні перебуває значна кількість справ, щоденно до розгляду у порядку черговості ним призначається не менше 10 справ, на підтвердження чого надав копію журналу судових засідань за березень-червень 2015 року та власноруч складену і підписану довідку про показники його роботи за період із 1 січня до 1 грудня 2015 року.

За наслідками дослідження журналу судових засідань за березень-червень 2015 року було встановлено, що в цей же період, тобто коли в провадженні перебувала справа за позовом про визнання договору купівлі-продажу квартири нікчемним, інші справи призначалися в більш короткі строки, так само як і оголошувалися перерви та відкладалися розгляди інших справ. Також встановлено, що призначення справ до розгляду в судові засідання мало місце лише до 16-ї години, що свідчить про реальну можливість розглянути дану справу в розумні строки.

Окрім цього, за аналізом журналу судових засідань вбачається системність призначення суддею до розгляду справ та оголошення перерв у них із порушенням розумних строків.

Із довідки про показники роботи за період із 1 січня до 1 грудня 2015 року, підписаної самим суддею, вбачається, що за 11 місяців 2015 року

ним розглянуто лише 246 цивільних справ, 22 адміністративні справи та 75 справ про адміністративні правопорушення.

Таким чином, у власноруч підписаних довідках про показники роботи за 2015 рік, надісланих разом із письмовими поясненнями та наданих на засіданні Комісії, містяться суперечливі дані про кількість справ, розглянутих суддею у 2015 році.

Як неодноразово наголошував Урядовий уповноважений у справах Європейського суду з прав людини, на його адресу надходить велика кількість справ, які стосуються надмірної тривалості розгляду справ заявників національними судами. Дані обставини свідчать про існування системної проблеми щодо тривалого розгляду справ національними судами та відсутність у національному законодавстві ефективних засобів юридичного захисту, за допомогою яких заявники могли б оскаржити тривалість проваджень у їх справах, в зв'язку з чим збільшується кількість відповідних рішень Європейського суду про зобов'язання держави України сплатити заявникам заподіяну моральну і матеріальну шкоду, а також компенсувати судові та інші витрати.

Крім того, предметом розгляду Комісії була аналогічна скарга фізичної особи на дії цього ж судді з аналогічних підстав при розгляді іншої справи, а саме, справи про розірвання шлюбу, розгляд якої також було невинновано призначено більше ніж через 3 місяці з дня надходження позовної заяви до суду, що свідчить про системний характер порушень суддею Новаком А.В. строків розгляду справ, що знаходяться у його провадженні.

Відповідно до пункту 2 частини першої статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження за невиконання заходів щодо розгляду справи протягом строку, встановленого законом.

Таким чином, строки розгляду суддею Новаком А.В. зазначеної справи та наявні у дисциплінарному провадженні відомості про рух справи в суді першої інстанції, з урахуванням незначного навантаження судді в 2015 році, якраз і свідчать про невиконання ним, як головуючим, заходів щодо її розгляду протягом розумного строку.

Оцінюючи в сукупності факти та обставини, встановлені за результатами дисциплінарного провадження, вважаю, що невиконання суддею Новаком А.В. заходів щодо розгляду справи протягом встановленого законом строку свідчить про вчинення ним дисциплінарного проступку, носить систематичний характер та є підставою дисциплінарної відповідальності судді.

**Член Вищої кваліфікаційної
комісії суддів України**

Т.Ф. Весельська